

Oracle PL/Sql

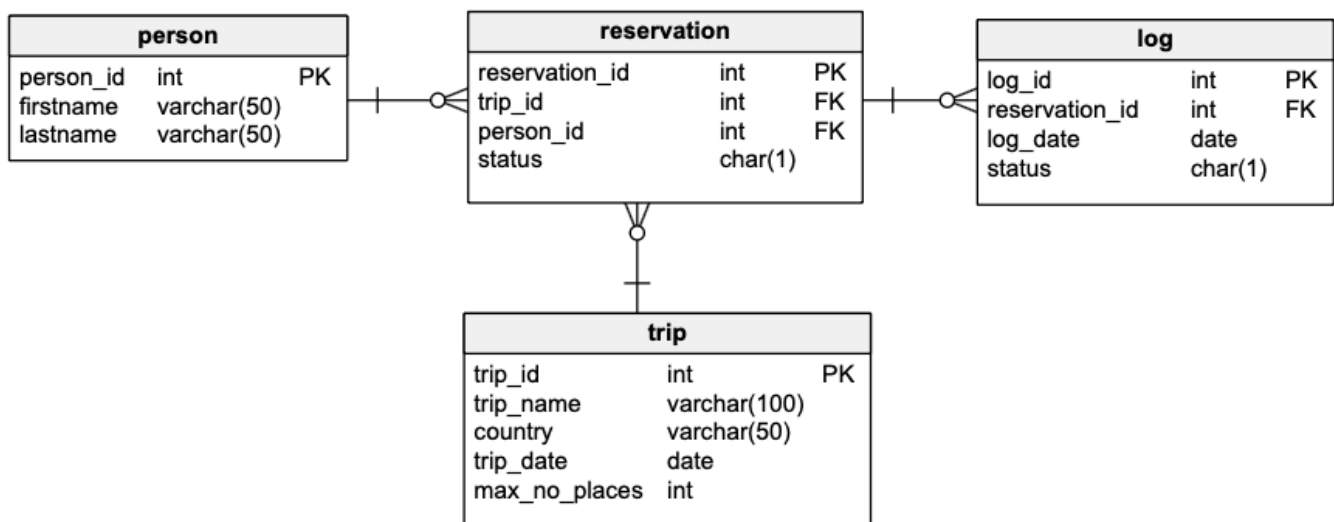
widoki, funkcje, procedury, triggerzy

Imiona i nazwiska autorów:

Jakub Fabia

Michał Gontarz

Tabele

- **Trip** - wycieczki
 - `trip_id` - identyfikator, klucz główny
 - `trip_name` - nazwa wycieczki
 - `country` - nazwa kraju
 - `trip_date` - data
 - `max_no_places` - maksymalna liczba miejsc na wycieczkę
- **Person** - osoby
 - `person_id` - identyfikator, klucz główny
 - `firstname` - imię
 - `lastname` - nazwisko
- **Reservation** - rezerwacje/bilety na wycieczkę
 - `reservation_id` - identyfikator, klucz główny
 - `trip_id` - identyfikator wycieczki
 - `person_id` - identyfikator osoby
 - `status` - status rezerwacji
 - **N** – New - Nowa

- **P** – Confirmed and Paid – Potwierdzona i zapłacona
 - **C** – Canceled - Anulowana
- **Log** - dziennik zmian statusów rezerwacji
 - **log_id** - identyfikator, klucz główny
 - **reservation_id** - identyfikator rezerwacji
 - **log_date** - data zmiany
 - **status** - status

```
create sequence s_person_seq
  start with 1
  increment by 1;

create table person
(
  person_id int not null
    constraint pk_person
      primary key,
  firstname varchar(50),
  lastname varchar(50)
)

alter table person
  modify person_id int default s_person_seq.nextval;
```

```
create sequence s_trip_seq
  start with 1
  increment by 1;

create table trip
(
  trip_id int not null
    constraint pk_trip
      primary key,
  trip_name varchar(100),
  country varchar(50),
  trip_date date,
  max_no_places int
);

alter table trip
  modify trip_id int default s_trip_seq.nextval;
```

```
create sequence s_reservation_seq
  start with 1
  increment by 1;
```

```
create table reservation
(
    reservation_id int not null
        constraint pk_reservation
            primary key,
    trip_id int,
    person_id int,
    status char(1)
);

alter table reservation
    modify reservation_id int default s_reservation_seq.nextval;

alter table reservation
add constraint reservation_fk1 foreign key
( person_id ) references person ( person_id );

alter table reservation
add constraint reservation_fk2 foreign key
( trip_id ) references trip ( trip_id );

alter table reservation
add constraint reservation_chk1 check
(status in ('N','P','C'));
```

```
create sequence s_log_seq
    start with 1
    increment by 1;

create table log
(
    log_id int not null
        constraint pk_log
            primary key,
    reservation_id int not null,
    log_date date not null,
    status char(1)
);

alter table log
    modify log_id int default s_log_seq.nextval;

alter table log
add constraint log_chk1 check
(status in ('N','P','C')) enable;

alter table log
```

```
add constraint log_fk1 foreign key
( reservation_id ) references reservation ( reservation_id );
```

Dane

Należy wypełnić tabele przykładowymi danymi

- 4 wycieczki
- 10 osób
- 10 rezerwacji

Dane testowe powinny być różnorodne (wycieczki w przyszłości, wycieczki w przeszłości, rezerwacje o różnym statusie itp.) tak, żeby umożliwić testowanie napisanych procedur.

W razie potrzeby należy zmodyfikować dane tak żeby przetestować różne przypadki.

```
-- TRIPS
INSERT INTO trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
VALUES ('Wycieczka do Paryza', 'Francja', TO_DATE('2023-09-12', 'YYYY-MM-DD'), 5);

INSERT INTO trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
VALUES ('Piekny Krakow', 'Polska', TO_DATE('2025-05-03', 'YYYY-MM-DD'), 8);

INSERT INTO trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
VALUES ('Znow do Francji', 'Francja', TO_DATE('2025-05-01', 'YYYY-MM-DD'), 7);

INSERT INTO trip(trip_name, country, trip_date, max_no_places)
VALUES ('Hel', 'Polska', TO_DATE('2025-05-01', 'YYYY-MM-DD'), 9);
```

```
-- PEOPLE
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Jan', 'Nowak');
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Jan', 'Kowalski');
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Jan', 'Nowakowski');
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Novak', 'Nowak');
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Anna', 'Lewandowska');
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Katarzyna', 'Zielinska');
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Piotr', 'Wojcik');
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Marek', 'Kwiatkowski');
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Magdalena', 'Lis');
INSERT INTO person(firstname, lastname) VALUES ('Tomasz', 'Grabowski');
```

```
-- Trip 1
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (1, 1, 'P');
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (1, 2, 'N');
```

```
-- Trip 2
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (2, 1, 'P');
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (2, 4, 'C');

-- Trip 3
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (3, 4, 'P');
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (3, 5, 'P');

-- Trip 4
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (4, 6, 'N');
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (4, 7, 'P');
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (4, 8, 'C');
INSERT INTO reservation(trip_id, person_id, status) VALUES (4, 9, 'P');
```

proszę pamiętać o zatwierdzeniu transakcji

Zadanie 0 - modyfikacja danych, transakcje

Należy zmodyfikować model danych tak żeby rezerwacja mogła dotyczyć kilku miejsc/biletów na wycieczkę

- do tabeli reservation należy dodać pole
 - no_tickets
- do tabeli log należy dodać pole
 - no_tickets

Należy zmodyfikować zestaw danych testowych

Należy przeprowadzić kilka eksperymentów związanych ze wstawianiem, modyfikacją i usuwaniem danych oraz wykorzystaniem transakcji

Skomentuj działanie transakcji. Jak działa polecenie `commit`, `rollback`?. Co się dzieje w przypadku wystąpienia błędów podczas wykonywania transakcji? Porównaj sposób programowania operacji wykorzystujących transakcje w Oracle PL/SQL ze znanym ci systemem/językiem MS Sqlserver T-SQL

pomocne mogą być materiały dostępne tu: <https://upel.agh.edu.pl/mod/folder/view.php?id=311899> w szczególności dokument: [1_ora_modyf.pdf](#)

```
ALTER TABLE reservation ADD no_tickets NUMBER(3);
ALTER TABLE log ADD no_tickets NUMBER(3);

UPDATE reservation SET no_tickets = 1 WHERE reservation_id IN (1, 2, 3, 4, 5, 6);
UPDATE reservation SET no_tickets = 2 WHERE reservation_id IN (7, 8, 9);
UPDATE reservation SET no_tickets = 3 WHERE reservation_id = 10;
COMMIT;

-- Zauważyłem, że po usunięciu danych z jakiegokolwiek tabeli, klucze główne nie
-- zaczynają się od 1, ale od następnej wartości sprzed usunięcia.
-- Podczas eksperymentów zauważyłem zdecydowanie lepszą wydajność pracy na danych
```

```
które nie są "scommitowane". Przy pracy w MS SQL Server operacje wykonywały się
znacznie wolniej niż w Oracle PL/SQL.
-- Ponadto uważam, że jest to lepiej zrobione, ponieważ nie da się zapomnieć BEGIN
TRANSACTION jak w MS SQL Server, a w przypadku wystąpienia błędu w komendzie,
skutki są mniej katastrofalne.
```

```
-- Jakub Fabia
```

Zadanie 1 - widoki

Tworzenie widoków. Należy przygotować kilka widoków ułatwiających dostęp do danych. Należy zwrócić uwagę na strukturę kodu (należy unikać powielania kodu)

Widoki:

- **vw_reservation**
 - widok łączy dane z tabel: **trip**, **person**, **reservation**
 - zwracane dane: **reservation_id**, **country**, **trip_date**, **trip_name**, **firstname**, **lastname**, **status**, **trip_id**, **person_id**, **no_tickets**
- **vw_trip**
 - widok pokazuje liczbę wolnych miejsc na każdą wycieczkę
 - zwracane dane: **trip_id**, **country**, **trip_date**, **trip_name**, **max_no_places**, **no_available_places** (liczba wolnych miejsc)
- **vw_available_trip**
 - podobnie jak w poprzednim punkcie, z tym że widok pokazuje jedynie dostępne wycieczki (takie które są w przyszłości i są na nie wolne miejsca)

Proponowany zestaw widoków można rozbudować wedle uznania/potrzeb

- np. można dodać nowe/pomocnicze widoki, funkcje
- np. można zmienić def. widoków, dodając nowe/potrzebne pola

Zadanie 1 - rozwiązanie

```
CREATE VIEW vw_reservation AS
SELECT
  r.reservation_id,
  t.country,
  t.trip_date,
  t.trip_name,
  p.firstname,
  p.lastname,
  r.status,
  r.trip_id,
  r.person_id,
  r.no_tickets
```

```
FROM reservation r
JOIN trip t ON r.trip_id = t.trip_id
JOIN person p ON r.person_id = p.person_id;

-- Jakub Fabia
```

```
-- Widok pomocniczy do obliczania ilości zajętych miejsc

SELECT TRIP.TRIP_ID,
COALESCE(SUM(RESERVATION.no_tickets), 0) AS no_taken_places
FROM TRIP
LEFT OUTER JOIN RESERVATION
ON TRIP.TRIP_ID = RESERVATION.TRIP_ID
AND RESERVATION.STATUS IN ('P', 'N')
GROUP BY TRIP.TRIP_ID

-- Jakub Fabia
```

```
CREATE VIEW vw_trip AS
SELECT
    t.trip_id,
    t.country,
    t.trip_date,
    t.trip_name,
    t.max_no_places,
    (t.max_no_places - vt.no_taken_places) AS no_available_places
FROM trip t
LEFT JOIN VW_TAKEN_PLACES vt on t.trip_id = vt.trip_id
GROUP BY t.TRIP_ID, t.country, t.trip_date, t.trip_name, t.max_no_places,
vt.no_taken_places

-- Jakub Fabia
```

```
CREATE VIEW vw_available_trip AS
SELECT *
FROM vw_trip
WHERE trip_date > SYSDATE
AND no_available_places > 0;

-- Jakub Fabia
```

Zadanie 2 - funkcje

Tworzenie funkcji pobierających dane/tabele. Podobnie jak w poprzednim przykładzie należy przygotować kilka funkcji ułatwiających dostęp do danych

Procedury:

- `f_trip_participants`
 - zadaniem funkcji jest zwrócenie listy uczestników wskazanej wycieczki
 - parametry funkcji: `trip_id`
 - funkcja zwraca podobny zestaw danych jak widok `vw_reservation`
- `f_person_reservations`
 - zadaniem funkcji jest zwrócenie listy rezerwacji danej osoby
 - parametry funkcji: `person_id`
 - funkcja zwraca podobny zestaw danych jak widok `vw_reservation`
- `f_available_trips_to`
 - zadaniem funkcji jest zwrócenie listy wycieczek do wskazanego kraju, dostępnych w zadanym okresie czasu (od `date_from` do `date_to`)
 - parametry funkcji: `country`, `date_from`, `date_to`

Funkcje powinny zwracać tabelę/zbiór wynikowy. Należy rozważyć dodanie kontroli parametrów, (np. jeśli parametrem jest `trip_id` to można sprawdzić czy taka wycieczka istnieje). Podobnie jak w przypadku widoków należy zwrócić uwagę na strukturę kodu

Czy kontrola parametrów w przypadku funkcji ma sens?

- jakie są zalety/wady takiego rozwiązania?

Proponowany zestaw funkcji można rozbudować wedle uznania/potrzeb

- np. można dodać nowe/pomocnicze funkcje/procedury

Zadanie 2 - rozwiązanie

```
-- Używam akurat tego zestawu danych z vw_reservation, ponieważ są to jedyne
unikalne dane dla danego uczestnika, zakładam, że uczestnik to osoba, która już
zapłaciła.
create or replace type obj_participant as OBJECT
(
    firstname VARCHAR2(50),
    lastname  VARCHAR2(50),
    no_tickets NUMBER(3)
);
create or replace type obj_participant_table is table of obj_participant;

CREATE FUNCTION f_trip_participants(trip_id IN NUMBER)
    RETURN obj_participant_table
AS
    RESULT obj_participant_table;
BEGIN
    SELECT obj_participant(vw.FIRSTNAME, vw.LASTNAME, vw.NO_TICKETS)
    BULK COLLECT
```



```
    INTO RESULT
    FROM VW_RESERVATION vw
    WHERE f_trip_participants.TRIP_ID = vw.TRIP_ID
    AND vw.STATUS = 'P';
    RETURN RESULT;
end;

-- Jakub Fabia
```

```
create or replace type obj_reservation as OBJECT
(
    country VARCHAR2(50),
    trip_date DATE,
    trip_name VARCHAR2(100),
    status VARCHAR2(1),
    no_tickets INT
);
create or replace type obj_reservation_table is table of obj_reservation;

CREATE or replace FUNCTION f_person_reservations(PERSON_ID IN NUMBER)
    RETURN obj_reservation_table
AS
    RESULT obj_reservation_table;
BEGIN
    SELECT obj_reservation(vw.COUNTRY, vw.TRIP_DATE, vw.TRIP_NAME, vw.STATUS,
vw.NO_TICKETS)
    BULK COLLECT
    INTO RESULT
    FROM VW_RESERVATION vw
    WHERE f_person_reservations.PERSON_ID = vw.PERSON_ID;
    RETURN RESULT;
end;

-- Michał Gontarz
```

```
create or replace type obj_trip as OBJECT
(
    trip_date DATE,
    trip_name VARCHAR2(100),
    max_no_places INT
);
create or replace type obj_trip_table is table of obj_trip;

create or replace FUNCTION f_available_trips_to(country IN VARCHAR2, date_from IN
DATE, date_to IN DATE)
    RETURN obj_trip_table
AS
    RESULT obj_trip_table;
BEGIN
```

```
SELECT obj_trip(trip.TRIP_DATE, trip.TRIP_NAME, trip.MAX_NO_PLACES)
BULK COLLECT
INTO RESULT
FROM TRIP
WHERE f_available_trips_to.country = trip.COUNTRY
AND trip.TRIP_DATE BETWEEN date_from AND date_to;
RETURN RESULT;
end;
-- Rozwazałem przyjmowanie VARCHAR2 jako argumenty dla dat a potem parsowanie w
procedurze ale stwierdziłem, że dla ułatwienia używania funkcji SYSDATE tak będzie
lepiej.

-- Jakub Fabia
```

Zadanie 3 - procedury

Tworzenie procedur modyfikujących dane. Należy przygotować zestaw procedur pozwalających na modyfikację danych oraz kontrolę poprawności ich wprowadzania

Procedury

- **p_add_reservation**
 - zadaniem procedury jest dopisanie nowej rezerwacji
 - parametry: **trip_id**, **person_id**, **no_tickets**
 - procedura powinna kontrolować czy wycieczka jeszcze się nie odbyła, i czy sa wolne miejsca
 - procedura powinna również dopisywać inf. do tabeli **log**
- **p_modify_reservation_status**
 - zadaniem procedury jest zmiana statusu rezerwacji
 - parametry: **reservation_id**, **status**
 - procedura powinna kontrolować czy możliwa jest zmiana statusu, np. zmiana statusu już anulowanej wycieczki (przywrócenie do stanu aktywnego nie zawsze jest możliwa – może już nie być miejsc)
 - procedura powinna również dopisywać inf. do tabeli **log**
- **p_modify_reservation**
 - zadaniem procedury jest zmiana statusu rezerwacji
 - parametry: **reservation_id**, **no_tickets**
 - procedura powinna kontrolować czy możliwa jest zmiana liczby sprzedanych/zarezerwowanych biletów – może już nie być miejsc
 - procedura powinna również dopisywać inf. do tabeli **log**
- **p_modify_max_no_places**
 - zadaniem procedury jest zmiana maksymalnej liczby miejsc na daną wycieczkę
 - parametry: **trip_id**, **max_no_places**
 - nie wszystkie zmiany liczby miejsc są dozwolone, nie można zmniejszyć liczby miejsc na wartość poniżej liczby zarezerwowanych miejsc

Należy rozważyć użycie transakcji

Należy zwrócić uwagę na kontrolę parametrów (np. jeśli parametrem jest trip_id to należy sprawdzić czy taka wycieczka istnieje, jeśli robimy rezerwację to należy sprawdzać czy są wolne miejsca itp..)

Proponowany zestaw procedur można rozbudować wedle uznania/potrzeb

- np. można dodać nowe/pomocnicze funkcje/procedury

Zadanie 3 - rozwiązanie

```
-- Funkcje sprawdzające poprawność danych i nie tylko
create FUNCTION f_valid_person_id(p_person_id IN NUMBER)
    RETURN BOOLEAN
AS
    v_dummy NUMBER;
BEGIN
    SELECT 1 INTO v_dummy
    FROM person
    WHERE person_id = p_person_id;

    RETURN TRUE;
EXCEPTION
    WHEN NO_DATA_FOUND THEN
        RETURN FALSE;
END;

create FUNCTION f_available_trip(p_trip_id IN NUMBER)
    RETURN BOOLEAN
AS
    v_dummy NUMBER;
BEGIN
    select 1 into v_dummy
    from VW_AVAILABLE_TRIP
    where trip_id = p_trip_id;
    RETURN TRUE;
EXCEPTION
    WHEN NO_DATA_FOUND THEN
        RETURN FALSE;
END;

create FUNCTION f_valid_trip_id(p_trip_id IN NUMBER)
    RETURN BOOLEAN
AS
    v_dummy NUMBER;
BEGIN
    select 1 into v_dummy
    from trip
    where trip_id = p_trip_id;
    RETURN TRUE;
EXCEPTION
    WHEN NO_DATA_FOUND THEN
        RETURN FALSE;
```

```
END;

create FUNCTION f_valid_reservation_id(p_reservation_id IN NUMBER)
RETURN BOOLEAN
AS
    v_dummy NUMBER;
BEGIN
    SELECT 1 INTO v_dummy
    FROM RESERVATION
    WHERE reservation_id = p_reservation_id;

    RETURN TRUE;
EXCEPTION
    WHEN NO_DATA_FOUND THEN
        RETURN FALSE;
END;

-- Jakub Fabia
```

```
create procedure p_add_reservation(
    p_trip_id    number,
    p_person_id  number,
    p_no_tickets number
) is
    v_reservation_id number;
begin
    if not f_valid_person_id(p_person_id) then
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20001, 'There is no person with the given ID');
    end if;
    if not F_VALID_TRIP_ID(p_trip_id) then
        raise_application_error(-20002, 'There is no trip with given id');
    end if;
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;
    if not F_AVAILABLE_TRIP(p_trip_id) then
        raise_application_error(-20004, 'Trip is not available');
    end if;

    insert into reservation (trip_id, person_id, status, no_tickets)
    values (p_trip_id, p_person_id, 'N', p_no_tickets)
    returning reservation_id into v_reservation_id;
    insert into log (reservation_id, log_date, status, no_tickets)
    values (v_reservation_id, sysdate, 'N', p_no_tickets );
end p_add_reservation;

-- Michał Gontarz
```

```
create procedure p_modify_reservation_status(
    p_reservation_id      int,
    p_status              varchar2
) is
    v_status              varchar2(1);
    v_no_available_places int;
    v_trip_id             int;
    v_date                date;
    v_no_tickets          int;
begin
    if not F_VALID_RESERVATION_ID(p_reservation_id) then
        raise_application_error(-20001, 'There is no reservation with given id');
    end if;
    if p_status not in ('N', 'P', 'C') then
        raise_application_error(-20003, 'Invalid status');
    end if;

    select status, trip_id, no_tickets
    into v_status, v_trip_id, v_no_tickets
    from reservation
    where reservation_id = p_reservation_id;

    select no_available_places, trip_date
    into v_no_available_places, v_date
    from vw_trip
    where trip_id = v_trip_id;

    if v_date <= sysdate then
        raise_application_error(-20002, 'It is too late to change a trip status');
    end if;
    if p_status = v_status then
        raise_application_error(-20004, 'The reservation already has such
status');
    end if;

    if (p_status in ('N', 'P') and v_status = 'C' and v_no_tickets >
v_no_available_places) then
        raise_application_error(-20005, 'There are no more available places');
    end if;

    update reservation
    set status = p_status
    where reservation_id = p_reservation_id;

    insert into log(reservation_id, log_date, status, no_tickets)
    values(p_reservation_id, sysdate, p_status, v_no_tickets);

end p_modify_reservation_status;

-- Jakub Fabia
```

```
create procedure p_modify_reservation(
    p_reservation_id int,
    p_no_tickets      int
) is
    v_current_no_tickets int;
    v_date               date;
    v_trip_id           int;
    v_no_available_places int;
    v_status            varchar2(1);
    v_change_in_tickets int;
begin
    if not F_VALID_RESERVATION_ID(p_reservation_id) then
        raise_application_error(-20001, 'There is no reservation with given id');
    end if;
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;

    select no_tickets, trip_id, status
    into v_current_no_tickets, v_trip_id, v_status
    from reservation
    where reservation_id = p_reservation_id;

    select trip_date, no_available_places
    into v_date, v_no_available_places
    from vw_trip
    where trip_id = v_trip_id;

    if v_date < sysdate then
        raise_application_error(-20002, 'It is too late');
    end if;

    v_change_in_tickets := p_no_tickets - v_current_no_tickets;

    if v_status = 'C' then
        raise_application_error(-20004, 'This reservation is cancelled');
    end if;

    if v_change_in_tickets > v_no_available_places then
        raise_application_error(-20003, 'There are not enough places left');
    end if;

    if v_change_in_tickets > 0 then
        v_status := 'N';
    end if;

    update reservation
    set no_tickets = p_no_tickets
    where reservation_id = p_reservation_id;

    insert into log(reservation_id, log_date, status, no_tickets)
    values(p_reservation_id, sysdate, v_status, v_change_in_tickets);
end p_modify_reservation;
```

```
-- Michał Gontarz
```

```
create procedure p_modify_max_no_places (
    p_trip_id number,
    p_max_no_places number
) is
    v_reserved_places number;
    v_trip_date date;
begin
    if not F_VALID_TRIP_ID(p_trip_id) then
        raise_application_error(-20001, 'There is no trip with given id');
    end if;
    select max_no_places - no_available_places, trip_date
    into v_reserved_places, v_trip_date
    from vw_trip
    where p_trip_id = trip_id;

    if v_trip_date < sysdate then
        raise_application_error(-20002, 'This trip has already started');
    end if;

    if p_max_no_places < v_reserved_places then
        raise_application_error(-20003, 'Maximal number of places is too small');
    end if;

    update trip
    set max_no_places = p_max_no_places
    where trip_id = p_trip_id;
end p_modify_max_no_places;

-- Michał Gontarz
```

Zadanie 4 - triggery

Zmiana strategii zapisywania do dziennika rezerwacji. Realizacja przy pomocy triggerów

Należy wprowadzić zmianę, która spowoduje, że zapis do dziennika będzie realizowany przy pomocy triggerów

Triggery:

- trigger/triggery obsługujące
 - dodanie rezerwacji
 - zmianę statusu
 - zmianę liczby zarezerwowanych/kupionych biletów
- trigger zabraniający usunięcia rezerwacji

Oczywiście po wprowadzeniu tej zmiany należy "uaktualnić" procedury modyfikujące dane.

UWAGA Należy stworzyć nowe wersje tych procedur (dodając do nazwy dopisek 4 - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności

Należy przygotować procedury: `p_add_reservation_4`, `p_modify_reservation_status_4`, `p_modify_reservation_4`

Zadanie 4 - rozwiązanie

```
-- Zmodyfikowane procedury
create procedure p_add_reservation_4(
    p_trip_id    number,
    p_person_id  number,
    p_no_tickets number
) is
    v_reservation_id number;
begin
    if not f_valid_person_id(p_person_id) then
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20001, 'There is no person with the given ID');
    end if;
    if not F_VALID_TRIP_ID(p_trip_id) then
        raise_application_error(-20002, 'There is no trip with given id');
    end if;
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;
    if not F_AVAILABLE_TRIP(p_trip_id) then
        raise_application_error(-20004, 'Trip is not available');
    end if;

    insert into reservation (trip_id, person_id, status, no_tickets)
    values (p_trip_id, p_person_id, 'N', p_no_tickets)
    returning reservation_id into v_reservation_id;
end;

create procedure p_modify_reservation_status_4(
    p_reservation_id int,
    p_status          varchar2
) is
    v_status          varchar2(1);
    v_no_available_places int;
    v_trip_id         int;
    v_date            date;
    v_no_tickets      int;
begin
    if not F_VALID_RESERVATION_ID(p_reservation_id) then
        raise_application_error(-20001, 'There is no reservation with given id');
    end if;
    if p_status not in ('N', 'P', 'C') then
        raise_application_error(-20003, 'Invalid status');
```



```
end if;

select status, trip_id, no_tickets
into v_status, v_trip_id, v_no_tickets
from reservation
where reservation_id = p_reservation_id;

select no_available_places, trip_date
into v_no_available_places, v_date
from vw_trip
where trip_id = v_trip_id;

if v_date <= sysdate then
    raise_application_error(-20002, 'It is too late to change a trip status');
end if;
if p_status = v_status then
    raise_application_error(-20004, 'The reservation already has such
status');
end if;

if (p_status in ('N', 'P') and v_status = 'C' and v_no_tickets >
v_no_available_places) then
    raise_application_error(-20005, 'There are no more available places');
end if;

update reservation
set status = p_status
where reservation_id = p_reservation_id;
end;

create procedure p_modify_reservation_4(
    p_reservation_id int,
    p_no_tickets      int
) is
    v_current_no_tickets    int;
    v_date                  date;
    v_trip_id               int;
    v_no_available_places   int;
    v_status                varchar2(1);
    v_change_in_tickets     int;
begin
    if not F_VALID_RESERVATION_ID(p_reservation_id) then
        raise_application_error(-20001, 'There is no reservation with given id');
    end if;
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;

    select no_tickets, trip_id, status
    into v_current_no_tickets, v_trip_id, v_status
    from reservation
    where reservation_id = p_reservation_id;
```

```
select trip_date, no_available_places
into v_date, v_no_available_places
from vw_trip
where trip_id = v_trip_id;

if v_date < sysdate then
    raise_application_error(-20002, 'It is too late');
end if;

v_change_in_tickets := p_no_tickets - v_current_no_tickets;

if v_status = 'C' then
    raise_application_error(-20004, 'This reservation is cancelled');
end if;

if v_change_in_tickets > v_no_available_places then
    raise_application_error(-20003, 'There are not enough places left');
end if;

if v_change_in_tickets > 0 then
    v_status := 'N';
end if;

update reservation
set no_tickets = p_no_tickets
where reservation_id = p_reservation_id;
end;

-- Michał Gontarz
```

```
create trigger TRG_LOG_ADD_RESERVATION
after insert
on RESERVATION
for each row
begin
    insert into log (reservation_id, log_date, status, no_tickets)
    values (:new.reservation_id, sysdate, 'N', :new.no_tickets);
end;

create trigger TRG_LOG_MODIFY_STATUS
after update of STATUS
on RESERVATION
for each row
begin
    insert into log (reservation_id, log_date, status, no_tickets)
    values (:new.reservation_id, sysdate, :new.status, :old.no_tickets);
end;

-- Jakub Fabia

create trigger TRG_LOG_MODIFY_TICKETS
after update of NO_TICKETS
```

```
on RESERVATION
for each row
begin
insert into log (reservation_id, log_date, status, no_tickets)
values (:new.reservation_id, sysdate, :new.status, :new.no_tickets);
end;

create trigger TRG_PREVENT_DELETE_RESERVATION
before delete
on RESERVATION
for each row
begin
raise_application_error(-20006, 'Deleting reservations is not allowed');
end;

-- Michał Gontarz
```

Zadanie 5 - triggery

Zmiana strategii kontroli dostępności miejsc. Realizacja przy pomocy triggerów

Należy wprowadzić zmianę, która spowoduje, że kontrola dostępności miejsc na wycieczki (przy dodawaniu nowej rezerwacji, zmianie statusu) będzie realizowana przy pomocy triggerów

Triggery:

- Trigger/triggery obsługujące:
 - dodanie rezerwacji
 - zmianę statusu
 - zmianę liczby zakupionych/zarezerwowanych miejsc/biletów

Oczywiście po wprowadzeniu tej zmiany należy "uaktualnić" procedury modyfikujące dane.

UWAGA Należy stworzyć nowe wersje tych procedur (np. dodając do nazwy dopisek 5 - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności.

Należy przygotować procedury: `p_add_reservation_5`, `p_modify_reservation_status_5`, `p_modify_reservation_status_5`

Zadanie 5 - rozwiązanie

```
-- Ta część zadania zajęła mi zdecydowanie najdłużej, powodem licznych problemów
był błąd ORA-04091: table is mutating, który bardzo przeszkadzał w kontekście
zczytywania danych w triggerze z tabeli która się zmienia (co jest zabronione
przez Oracle PL/SQL)
```

```
-- Ten trigger był ostatnim bezproblemowym, nad kolejnymi (mimo, że nie są bardzo
złożone) musiałem dosyć długo myśleć, bo nie mogłem wywoływać select z VW_TRIP
create trigger TRG_ADD_RESERVATION_TICKETS
  before insert
  on RESERVATION
  for each row
DECLARE
  v_available_places int;
  v_trip_date date;
begin
  SELECT NO_AVAILABLE_PLACES, TRIP_DATE INTO v_available_places, v_trip_date
FROM VW_TRIP WHERE VW_TRIP.TRIP_ID = :new.trip_id;
  if v_trip_date < sysdate then
    raise_application_error(-20001, 'The trip has already started.');
```

```
  end if;
  if :new.NO_TICKETS > v_available_places then
    raise_application_error(-20002, 'There is not enough available tickets');
```

```
  end if;
end;

create trigger TRG_BEFORE_RESERVATION_UPDATE
  before update
  on RESERVATION
  for each row
DECLARE
  v_trip_date date;
begin
  SELECT TRIP_DATE INTO v_trip_date FROM TRIP WHERE TRIP.TRIP_ID = :old.trip_id;
  if v_trip_date < sysdate then
    raise_application_error(-20001, 'The trip has already started.');
```

```
  end if;
end;

create trigger TRG_AFTER_RESERVATION_UPDATE
  after update
  on RESERVATION
DECLARE
  v_count INT;
begin
  SELECT COUNT(*)
  INTO v_count
  FROM (SELECT *
        FROM VW_TRIP
        WHERE NO_AVAILABLE_PLACES < 0);

  IF v_count > 0 THEN
    RAISE_APPLICATION_ERROR(-20001, 'There are not enough available tickets');
```

```
  end if;
end;

-- Jakub Fabia
```

```
create procedure p_add_reservation_5(
    p_trip_id    number,
    p_person_id  number,
    p_no_tickets number
) is
begin
    if not f_valid_person_id(p_person_id) then
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20001, 'There is no person with the given ID');
    end if;
    if not F_VALID_TRIP_ID(p_trip_id) then
        raise_application_error(-20002, 'There is no trip with given id');
    end if;
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;

    insert into reservation (trip_id, person_id, status, no_tickets)
    values (p_trip_id, p_person_id, 'N', p_no_tickets);
end;

create procedure p_modify_reservation_5(
    p_reservation_id int,
    p_no_tickets     int
) is
    v_status          varchar2(1);
    v_no_tickets      int;
begin
    if not F_VALID_RESERVATION_ID(p_reservation_id) then
        raise_application_error(-20001, 'There is no reservation with given id');
    end if;
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;

    select status, NO_TICKETS
    into v_status, v_no_tickets
    from reservation
    where reservation_id = p_reservation_id;

    if v_status = 'C' then
        raise_application_error(-20004, 'This reservation is cancelled');
    end if;

    if v_no_tickets = p_no_tickets then
        raise_application_error(-20005, 'This is current number of tickets');
    end if;

    update reservation
    set no_tickets = p_no_tickets
    where reservation_id = p_reservation_id;
end;

create procedure p_modify_reservation_status_5(
```

```
p_reservation_id    int,
p_status            varchar2
) is
    v_status varchar2(1);
begin
    if not F_VALID_RESERVATION_ID(p_reservation_id) then
        raise_application_error(-20001, 'There is no reservation with given id');
    end if;
    if p_status not in ('N', 'P', 'C') then
        raise_application_error(-20003, 'Invalid status');
    end if;

    select status INTO v_status FROM RESERVATION WHERE RESERVATION_ID =
p_reservation_id;

    if p_status = v_status then
        raise_application_error(-20004, 'This is the current reservation status');
    end if;

    update reservation
    set status = p_status
    where reservation_id = p_reservation_id;
end;

-- Jakub Fabia
```

Zadanie 6

Zmiana struktury bazy danych. W tabeli **trip** należy dodać redundantne pole **no_available_places**. Dodanie redundantnego pola uprości kontrolę dostępnych miejsc, ale nieco skomplikuje procedury dodawania rezerwacji, zmiany statusu czy też zmiany maksymalnej liczby miejsc na wycieczki.

Należy przygotować polecenie/procedurę przeliczającą wartość pola **no_available_places** dla wszystkich wycieczek (do jednorazowego wykonania)

Obsługę pola **no_available_places** można zrealizować przy pomocy procedur lub triggerów

Należy zwrócić uwagę na spójność rozwiązania.

UWAGA Należy stworzyć nowe wersje tych widoków/procedur/triggerów (np. dodając do nazwy dopisek 6 - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności.

- zmiana struktury tabeli

```
alter table trip add
    no_available_places int null
```

- polecenie przeliczające wartość `no_available_places`
 - należy wykonać operację "przeliczenia" liczby wolnych miejsc i aktualizacji pola `no_available_places`

Zadanie 6 - rozwiązanie

```
-- polecenie przeliczające wartość `no_available_places`
update trip t
set no_available_places = max_no_places -
    (select nvl(sum(r.no_tickets), 0)
     from reservation r
     where r.trip_id = t.trip_id
          and r.status in ('N', 'P'));
-- Michał Gontarz

-- zmienione widoki
-- widok vw_available_trip
create view vw_available_trip_6 as
select trip_id, trip_name, country, trip_date, max_no_places, no_available_places
from trip
where trip_date > sysdate
and no_available_places > 0
-- Jakub Fabia

-- widok vw_reservation
create view vw_reservation as
select
    r.reservation_id,
    t.country,
    t.trip_date,
    t.trip_name,
    p.firstname,
    p.lastname,
    r.status,
    r.trip_id,
    r.person_id,
    r.no_tickets
from reservation r
join trip t on r.trip_id = t.trip_id
join person p on r.person_id = p.person_id
-- Michał Gontarz

-- widok vw_trip - staje się redundanty, ponieważ sprowadza się do wykonania
polecenia: select * from trip

-- zmiany w funkcjach polegały jedynie na zmianie nazwy widoku z którego
korzystam; przykładowa zmiana:
-- z ... from vw_available_trip
-- na ... from vw_available_trip_6
```

Zadanie 6a - procedury

Obsługę pola `no_available_places` należy zrealizować przy pomocy procedur

- procedura dodająca rezerwację powinna aktualizować pole `no_available_places` w tabeli `trip`
- podobnie procedury odpowiedzialne za zmianę statusu oraz zmianę maksymalnej liczby miejsc na wycieczkę
- należy przygotować procedury oraz jeśli jest to potrzebne, zaktualizować triggerów oraz widoki

UWAGA Należy stworzyć nowe wersje tych widoków/procedur/triggerów (np. dodając do nazwy dopisek 6a - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności.

- może być potrzebne wyłączenie 'poprzednich wersji' triggerów

Zadanie 6a - rozwiązanie

```
-- procedura dodawania rezerwacji
create procedure p_add_reservation_6a(
    p_trip_id    number,
    p_person_id  number,
    p_no_tickets number
) is
    v_no_available_places int;
begin
    if not f_valid_person_id(p_person_id) then
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20001, 'There is no person with the given ID');
    end if;
    if not F_VALID_TRIP_ID(p_trip_id) then
        raise_application_error(-20002, 'There is no trip with given id');
    end if;
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;

    select no_available_places into v_no_available_places
    from trip where trip_id = p_trip_id;

    insert into reservation (trip_id, person_id, status, no_tickets)
    values (p_trip_id, p_person_id, 'N', p_no_tickets);

    update trip
    set no_available_places = v_no_available_places - p_no_tickets
    where trip_id = p_trip_id;
end;
-- Michał Gontarz
```



```
-- zmieniony trigger wyzwalany przy dodaniu rezerwacji
create trigger trg_add_reservation_tickets_6a
  before insert
  on reservation
  for each row
declare
  v_available_places int;
  v_trip_date date;
begin
  select no_available_places, trip_date into v_available_places, v_trip_date
from trip where trip.trip_id = :new.trip_id;
  if v_trip_date < sysdate then
    raise_application_error(-20001, 'The trip has already started.');
```

end if;

if :new.no_tickets > v_available_places then

raise_application_error(-20002, 'There is not enough available tickets');

end if;

end;

-- Jakub Fabia

-- procedura modyfikująca status rezerwacji

create or replace procedure p_modify_reservation_status_6a(

p_reservation_id int,

p_status varchar2

) is

v_status varchar2(1);

v_no_tickets int;

v_trip_id int;

v_no_available_places int;

v_diff int;

begin

if not F_VALID_RESERVATION_ID(p_reservation_id) then

raise_application_error(-20001, 'There is no reservation with given id');

end if;

if p_status not in ('N', 'P', 'C') then

raise_application_error(-20003, 'Invalid status');

end if;

select r.status, r.no_tickets, r.trip_id, t.no_available_places

into v_status, v_no_tickets, v_trip_id, v_no_available_places

from reservation r

inner join trip t on r.trip_id = t.trip_id

where reservation_id = p_reservation_id;

if p_status = v_status then

raise_application_error(-20004, 'This is the current reservation status');

end if;

update reservation

set status = p_status

where reservation_id = p_reservation_id;

if v_status in ('N', 'P') and p_status = 'C' then

```
        update trip
        set no_available_places = v_no_available_places + v_no_tickets
        where trip_id = v_trip_id;
    end if;

    if v_status = 'C' and p_status in ('N', 'P') then
        update trip
        set no_available_places = v_no_available_places - v_no_tickets
        where trip_id = v_trip_id;
    end if;
end;
-- Michał Gontarz

-- zmieniony trigger wyzwalany podczas zmiany statusu rezerwacji
create or replace trigger trg_reservation_status_update_6a
    before update of status
    on reservation
    for each row
declare
    v_trip_date date;
    v_available_places int;
    v_no_tickets int;
begin
    select trip_date, no_available_places
    into v_trip_date, v_available_places
    from trip
    where trip_id = :old.trip_id;

    v_no_tickets := :old.no_tickets;

    if v_trip_date < sysdate then
        raise_application_error(-20001, 'The trip has already started.');
```

end if;

if :old.status = 'C' and :new.status in ('N', 'P') and v_no_tickets > v_available_places then

raise_application_error(-20002, 'There are not enough available tickets.');

end if;

end;

-- Jakub Fabia

-- procedura zmieniająca liczbę biletów

```
create or replace procedure p_modify_reservation_6a(
    p_reservation_id int,
    p_no_tickets      int
) is
    v_status          varchar2(1);
    v_no_tickets       int;
    v_trip_id         int;
begin
    if not F_VALID_RESERVATION_ID(p_reservation_id) then
        raise_application_error(-20001, 'There is no reservation with given id');
```

end if;

```
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;

    select status, no_tickets, trip_id
    into v_status, v_no_tickets, v_trip_id
    from reservation
    where reservation_id = p_reservation_id;

    if v_status = 'C' then
        raise_application_error(-20004, 'This reservation is cancelled');
    end if;

    if v_no_tickets = p_no_tickets then
        raise_application_error(-20005, 'This is current number of tickets');
    end if;

    update reservation
    set no_tickets = p_no_tickets
    where reservation_id = p_reservation_id;

    update trip
    set no_available_places = no_available_places - (p_no_tickets - v_no_tickets)
    where trip_id = v_trip_id;
end;
-- Michał Gontarz

-- zmieniony trigger wyzwalany podczas zmiany liczby biletów
create trigger trg_reservation_tickets_update_6a
    before update
    on reservation
    for each row
declare
    v_trip_date date;
    v_available_places int;
    v_old_no_tickets int;
    v_new_no_tickets int;
    v_diff int;
begin
    select trip_date, no_available_places
    into v_trip_date, v_available_places
    from trip
    where trip_id = :old.trip_id;

    if v_trip_date < sysdate then
        raise_application_error(-20001, 'The trip has already started.');
```

```
        raise_application_error(-20002, 'There are not enough available
tickets.');
```

```
    end if;
end;
-- Jakub Fabia

-- funkcje, widoki oraz triggerzy dodające rekory w tabeli LOG pozostają bez zmian
```

Zadanie 6b - triggerzy

Obsługę pola `no_available_places` należy zrealizować przy pomocy triggerów

- podczas dodawania rezerwacji trigger powinien aktualizować pole `no_available_places` w tabeli trip
- podobnie, podczas zmiany statusu rezerwacji
- należy przygotować trigger/triggerzy oraz jeśli jest to potrzebne, zaktualizować procedury modyfikujące dane oraz widoki

UWAGA Należy stworzyć nowe wersje tych widoków/procedur/triggerów (np. dodając do nazwy dopisek 6b - od numeru zadania). Poprzednie wersje procedur należy pozostawić w celu umożliwienia weryfikacji ich poprawności.

- może być potrzebne wyłączenie 'poprzednich wersji' triggerów

Zadanie 6b - rozwiązanie

```
-- trigger wyzwalany przy dodawaniu rezerwacji
create trigger trg_add_reservation_tickets_6b
    before insert
    on reservation
    for each row
declare
    v_available_places int;
    v_trip_date date;
begin
    select no_available_places, trip_date into v_available_places, v_trip_date
from trip where trip.TRIP_ID = :new.trip_id;
    if v_trip_date < sysdate then
        raise_application_error(-20001, 'The trip has already started.');
```

```
    end if;
    if :new.NO_TICKETS > v_available_places then
        raise_application_error(-20002, 'There is not enough available tickets');
```

```
    end if;

    update trip
    set no_available_places = no_available_places - :new.NO_TICKETS
```

```
        where trip_id = :new.trip_id;
end;
-- Michał Gontarz

-- trigger wyzwalany przy modyfikacji statusu rezerwacji
create trigger trg_reservation_status_update_6b
    before update of status
    on reservation
    for each row
declare
    v_trip_date date;
    v_available_places int;
    v_no_tickets int;
begin
    select trip_date, no_available_places
    into v_trip_date, v_available_places
    from trip
    where trip_id = :old.trip_id;

    v_no_tickets := :old.no_tickets;

    if v_trip_date < sysdate then
        raise_application_error(-20001, 'The trip has already started.');
```

end if;

```
    if :old.status IN ('N', 'P') and :new.status = 'C' then
        update trip
        set no_available_places = no_available_places + v_no_tickets
        where trip_id = :OLD.trip_id;
    end if;

    if :old.status = 'C' and :new.status in ('N', 'P') then
        if v_no_tickets > v_available_places then
            raise_application_error(-20002, 'There are not enough available
tickets.');
```

end if;

```
        update trip
        set no_available_places = no_available_places - v_no_tickets
        where trip_id = :old.trip_id;
    end if;
end;
-- Jakub Fabia

-- trigger wyzwalany przy zmianie liczby biletów
create trigger trg_reservation_tickets_update_6b
    before update
    on reservation
    for each row
declare
    v_trip_date date;
    v_available_places int;
    v_old_no_tickets int;
    v_new_no_tickets int;
```

```
v_diff int;
begin
    select trip_date, no_available_places
    into v_trip_date, v_available_places
    from trip
    where trip_id = :old.trip_id;

    if v_trip_date < sysdate then
        raise_application_error(-20001, 'The trip has already started.');
```

end if;

```
v_old_no_tickets := :old.no_tickets;
v_new_no_tickets := :new.no_tickets;

v_diff := v_new_no_tickets - v_old_no_tickets;

if v_diff > 0 and v_diff > v_available_places then
    raise_application_error(-20002, 'There are not enough available
tickets.');
```

end if;

```
update trip
set no_available_places = no_available_places - v_diff
where trip_id = :old.trip_id;
end;
-- Michał Gontarz

-- zmienione procedury

-- procedura dodwania rezerwacji
create procedure p_add_reservation_6b(
    p_trip_id    number,
    p_person_id  number,
    p_no_tickets number
) is
begin
    if not f_valid_person_id(p_person_id) then
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20001, 'There is no person with the given ID');
```

end if;

```
if not F_VALID_TRIP_ID(p_trip_id) then
    raise_application_error(-20002, 'There is no trip with given id');
```

end if;

```
if p_no_tickets < 1 then
    raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
```

end if;

```
insert into reservation (trip_id, person_id, status, no_tickets)
values (p_trip_id, p_person_id, 'N', p_no_tickets);
end;
-- Jakub Fabia

-- procedura modyfikująca status rezerwacji
create procedure p_add_reservation_6b(
    p_trip_id    number,
```

```
        p_person_id number,
        p_no_tickets number
    ) is
begin
    if not f_valid_person_id(p_person_id) then
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20001, 'There is no person with the given ID');
    end if;
    if not F_VALID_TRIP_ID(p_trip_id) then
        raise_application_error(-20002, 'There is no trip with given id');
    end if;
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;

    insert into reservation (trip_id, person_id, status, no_tickets)
    values (p_trip_id, p_person_id, 'N', p_no_tickets);
end;
-- Michał Gontarz

-- procedura zmieniająca liczbę biletów
create procedure p_modify_reservation_6b(
    p_reservation_id int,
    p_no_tickets      int
) is
    v_status          varchar2(1);
    v_no_tickets       int;
begin
    if not F_VALID_RESERVATION_ID(p_reservation_id) then
        raise_application_error(-20001, 'There is no reservation with given id');
    end if;
    if p_no_tickets < 1 then
        raise_application_error(-20003, 'Number of tickets must be positive');
    end if;

    select status, NO_TICKETS
    into v_status, v_no_tickets
    from reservation
    where reservation_id = p_reservation_id;

    if v_status = 'C' then
        raise_application_error(-20004, 'This reservation is cancelled');
    end if;

    if v_no_tickets = p_no_tickets then
        raise_application_error(-20005, 'This is current number of tickets');
    end if;

    update reservation
    set no_tickets = p_no_tickets
    where reservation_id = p_reservation_id;
end;
-- Jakub Fabia
```

```
-- funkcje, widoki oraz triggerzy dodające rekory w tabeli LOG pozostają bez zmian
```

Zadanie 7 - podsumowanie

Porównaj sposób programowania w systemie Oracle PL/SQL ze znanym ci systemem/językiem MS Sqlserver T-SQL

Brakuje trochę If EXISTS ale da się to dosyć łatwo obejść, na duży plus składnia :old i :new w triggerach, świetna opcja bardzo ułatwia życie. - Jakub Fabia

PL/SQL jest bardziej modularny i zorientowany na strukturę blokową, dzięki czemu przyjemniej się pracuje na nim. Jego składnia trochę się różni, natomiast wydaje się, że bardziej przypomina typowy język programowania przez to łatwiej się go używa i można popełnić mniej błędów. - Michał Gontarz